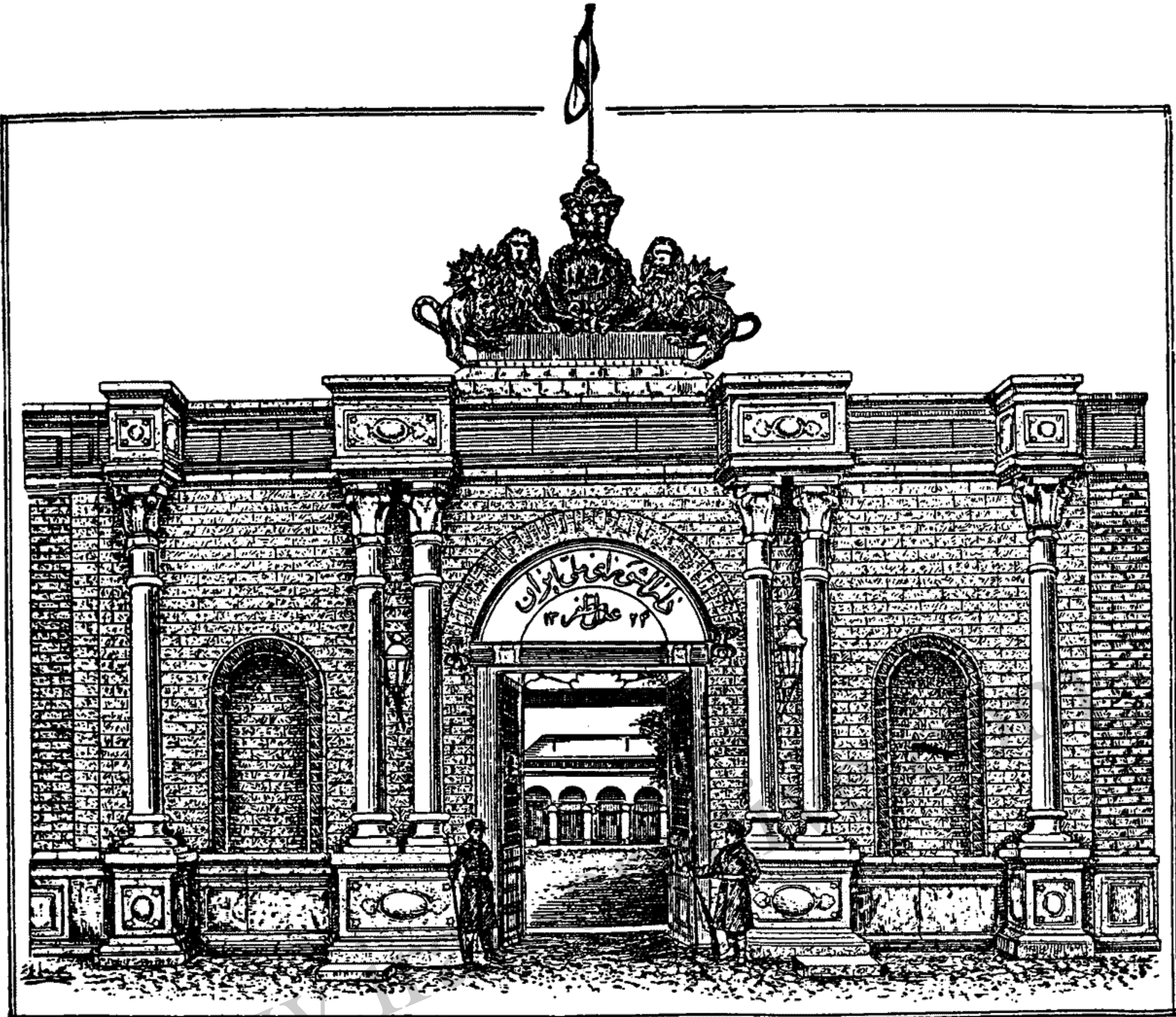

دوره ششم تفهینیه

<p>جلسه ۱۵۳</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۱۸</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه يك شنبه ۱۶ مهرماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۲ ربیع الثاني ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره يك قران</p>

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۱۸ مهرماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۴ ربیع الثانی ۱۳۴۶

جلسه ۱۵۴

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز یکشنبه شانزدهم مهرماه را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

(غائبین با اجازه جلسه ۱۵۲)
 آقاباب: امام جمعه شیراز - ضیاء - زارع -
 ثقة الاسلامی - فرشی - جوانشیر - دکتر لقمان - ملک
 آرائی - زعیم - آیه الله زاده اصفهانی

(غائبین بی اجازه)

آقایان: اسدی -- اعظمی -- نظام مافی -- قوام --
 مهدوی -- عباس میرزا -- افسر -- مسعود -- حاج حسن
 آقا ملک -- عدل -- میرزا ابراهیم آشتیانی -- حاج
 غلامحسین ملک

(دیر آمده با اجازه)

آقای مرتضی قلیخان بیات

(دیر آمدگان بی اجازه)

آقایان: شیروانی -- میرزا حسنخان وثوق

(غائبین با اجازه جلسه ۱۵۳)

آقایان: امام جمعه شیراز -- ضیاء -- زارع -- فرشی

جوانشیر -- میرزا حسنخان وثوق -- زعیم

(غائبین بی اجازه)

آقایان: اسدی -- اعظمی -- نظام مافی -- مهدوی

عباس میرزا -- افسر -- مسعود -- حاج حسن آقا ملک --

عدل -- حاج غلامحسین ملک -- کازرونی

(دیر آمده با اجازه)

آقای شیروانی

(دیر آمدگان بی اجازه)

آقایان: مرتضی قلیخان بیات -- حشمتی -- دهستانی

نجومی -- نوبخت -- دکتر مصدق -- صالحی

رئیس -- آقای دهستانی

دهستانی -- بنده اجازه که خواسته بودم برای قبل

از دستور بود ولی در صورت مجلس دیدم که بنده را

غائب بدون اجازه نوشته اند میخواستم عرض کنم که

بنده استعجازه کرده بودم

رئیس -- مراجعه میشود بکمیسریون و اصلاح میشود

صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(اظهاری نشد)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد

جمعی از نمایندگان - دستور

رئیس -- کمان میکنم تنفس داده شود بهتر است

جمعی از نمایندگان -- صحیح است

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از

نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس -- شروع میشود به انتخاب یکنفر نایب رئیس

دیگر . آقایان مستخرجین آراء تشریف بیاورند

(آقایان مستخرجین حاضر و اخذ و استخراج آراء

بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)

مهره نفتیشیه ۱۰۲ اوراق رأی ۱۰۲ --

آقای بیات ۵۴ رأی -- آقای آقا سید یعقوب ۴۵ رأی --

آقای آبت الله زاده اصفهانی ۱ رأی -- آقای سلطان محمد خان

عامری ۱ رأی -- ورقه سفید علامت امتناع ۱

رئیس -- عدّه رأی دهندگان ۱۰۲ -- آقای بیات

۵۴ رأی دارند -- آقای آقا سید یعقوب ۴۵ رأی --

آقای بیات انتخاب شدند . شروع میشود به انتخاب

چهار نفر منشی به انتخاب جمعی آقایان مستخرجین

تشریف بیاورند

(اوراق رأی توزیع و پس از اخذ و استخراج آراء

نتیجه بشرح ذیل حاصل شد)

مهره نفتیشیه ۱۰۱ عدّه اوراق رأی ۱۰۱

آقای بنی سلیمان ۵۲ رأی -- آقای فرهمند ۴۸

رأی -- آقای امیر اسدالله خان عامری ۴۵ رأی --

آقای دیوان بیگی ۴۵ رأی -- آقای نگهبان ۴۴ رأی --

آقای میر ممتاز ۴۵ رأی -- آقای زوار ۴۵ رأی --

آقای وزیر ۳۱ رأی -- آقای دکتر رفیع خان ۶

رأی -- آقای پالیزی ۳ رأی -- آقای امیر حسین خان

۲ رأی -- آقای نجومی ۲ رأی -- آقای روحی ۱

رأی آقای دهستانی ۱ رأی -- آقای شریعت زاده ۱

رأی -- آقای طلوع ۱ رأی -- ورقه سفید علامت

امتناع ۴

رئیس -- عدّه رأی دهندگان ۱۰۱ آقای بنی سلیمان

۵۲ رأی دارند آقای فرهمند ۴۸ رأی -- آقای نگهبان

۴۴ رأی -- آقای زوار ۴۵ رأی -- آقای عامری ۴۵

رأی آقای میر ممتاز ۴۵ رأی فقط آقای بنی سلیمان

انتخاب شدند . اگر صلاح میدانید بقیه انتخابات بماند

برای جلسه آتی

بعضی از نمایندگان -- مخالفیم

رئیس -- آقایان مستخرجین تشریف بیاورند

(آقایان مستخرجین در محل نطق حاضر و اخذ و استخراج

آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل گردید)

مهره نفتیشیه ۱۰۱ عدّه اوراق رأی ۱۰۱

آقای فرهمند ۵۳ رأی -- آقای دیوان بیگی ۴۷ رأی

آقای میر ممتاز ۴۵ رأی -- آقای نگهبان ۴۳ رأی --

آقای زوار ۳۶ رأی -- آقای وزیر ۱۵ رأی -- ورقه سفید ۳

آقای امیر حسینخان ۱ رأی -- آقای سلطان محمدخان

عامری ۱ رأی -- آقای دهستانی ۱ رأی -- شریعت زاده ۱ رأی

رئیس -- عدّه رأی دهندگان ۱۰۱ آقای فرهمند

۵۳ رأی -- آقای دیوان بیگی ۴۷ رأی -- آقای میر

ممتاز ۴۵ رأی -- آقای نگهبان ۴۳ رأی -- آقای زوار ۳۶

آقای امیر اسدالله خان ۴۲ رأی -- بنا بر این آقای

فرهمند اکثریت پیدا کردند

بعضی از نمایندگان -- ختم جلسه

(بعضی مخالف بودند)

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- آقایان اینقدر عجله نکنند ...

(همه نمایندگان -- صدای زنگ)

آقا سید یعقوب -- خوب اگر ما رفیقیم کی مینشینند

دشتی -- شما خودتان میگوئید لواح زودتر بگذرد

آقا سید یعقوب -- بله ولی نه به این جور که شما

می گوئید بنده عرض می کنم که ما مراقبت میکنم

که عصر هم جلسه تشکیل شود و این انتخابات تمام شود

رئیس -- خوب اول رأی میگیریم به ختم جلسه

بعد رأی میگیریم برای دو نفر منشی آقابانیکه با ختم جلسه موافقت قیام فرمایند .
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس -- نوبت نشد

(در این موقع جمعی از نمایندگان از مجلس خارج شدند)

رئیس -- عده کافی نیست میباید برای جلسه بعد

یک نفر از نمایندگان -- کافی است

رئیس -- هفتاد نفر هستند . آقای دشتی

دشتی -- عرض میکنم بالاخره همینطور که آقای رفیع تذکر دادند مجلس يك کار های خیلی مهمی دارد که مربوط بجزایرهای عادی نیست ما باید به بینیم که مجالس ممالک راقیه دیگر تا چه اندازه به مسائل حیاتی خود علاقه مندند که تا نصف شب کار میکنند و این حقیقه برای ما خجالت آور است که نیمساعت از ظهر گذشته برای خاطر شکم باشویم و مجلس را از اکثریت بیندازیم ما اهمیت نمیدهیم به اینکه کی انتخاب شود هر کس میخواهد بشود عقیده ما این است که انتخابات باید شروع شود و عصر هم جلسه تشکیل شود که تمام شود و از روز پنجشنبه مجلس بیفتد به کار های مهمی که دارد . با این شکل کار کردن حقیقه بین مردم اسباب سر شکستگی است و وجدان ما مضطرب و مشوش است . ملاحظه فرمائید این اختلافات دستجات در مجلس در سر کاندیداها اینها يك مسائل كوچك و حقیر است نسبت به آن مقاصدی که مجلس راجع به اوضاع امروزه مملکت دارد ما باید امروز سعی داشته باشیم و این اختلافات را کنار بگذاریم و هر کس میخواهد انتخاب شود بشود حقیقه اگر بجای آقای نکهبان آقای امیر اسدالله خان معین شود چه فرق میکند ؟ غرض این است که سعی کنیم که کارهای داخلی مجلس زودتر بگذرد و الان هم نیمساعت بیشتر از ظهر نگذشته و در نیمساعت ما میتوانیم اقلای کار منشی

ها را تمام کنیم و عصر هم مجلس را تشکیل بدهیم و انتخاب مباشرین بعمل آید .

رئیس -- آقای بروجردی

بروجردی -- فرمایشانی که آقای دشتی فرمودند البته بموقع خودش صحیح است و همه آقایان نمایندگان هم در نظر دارند که امور مملکتی مقدم بر هر کاری باید به مجلس بیاید و مجلس هم باید طرز صحیحی عمل کند و رفتار کند ولی با این ترتیب معلوم نیست که مجلس اکثریت پیدا کند بعلاوه حالا یکساعت از ظهر گذشته است ...

بعضی از نمایندگان -- نیمساعت

بروجردی -- نیمساعت . در هر حال فعلاً گرسنگی و خستگی اجازه نمیدهد که کار کنیم و چنانچه مجلس ختم شود خستگی هم دیگر اجازه نمیدهد که آقایان عصر مراجعت فرمایند و بعلاوه عصر هم هر يك از آقایان يك کار هائی دارند و کسانی را باید ملاقات کنند و نمی توانند حاضر شوند و اگر مقرر شود که عصر هم جلسه تشکیل شود باز اکثریت حاصل نخواهد شد . وقتی که ما وکیل هستیم در آن موقعی که برای ما کار تشخیص داده اند اگر کار کنیم خیلی خوب است تا این عدم موافقتی که در مرتبه در کار منشیها شده است و نتیجه حاصل نشده است البته این دفعه هم اگر مجلس بخواهد بنشیند و رسمی باشد نتیجه حاصل نخواهد شد ...

بعضی از نمایندگان -- این دفعه اکثریت نسبی قاطع خواهد بود .

بروجردی -- اجازه فرمائید . پس بهتر این است که آقایان اجازه فرمایند جلسه ختم شود و بعد ولسو فردا جلسه خصوصی بشود موافقتی بین آقایان نمایندگان حاصل گردد بعد روز پنجشنبه جلسه بشود و عمل ختم گردد .

رئیس -- این را باید عرض کنم که در دفعه سوم مطابق نظامنامه اکثریت نسبی کافی است

آقا سید یعقوب -- بنده نمیخواهم در واقع وارد يك موضوعاتی بشوم . در يك موقعی که فوق العاده نظیرمان این است که روح موافقتی بین همه تولید می شود که این قرار دادی را که هفت سال است شاه ما زحمت میکشد نماینده های ما رفته اند و زحمت کشیده اند هفت کابینه در این قرار داد زحمت کشیده است . ما نظیرمان این بود که در بیرون بنشینیم و با هم ائتلاف کنیم هم در این قسمت و هم در قسمت کمیسیونها و زودتر بین لوائجی که داریم بپردازیم که در واقع این زحمات پادشاه ، زحمات وزراری خارجه ما که در این باب زحمت کشیده اند کابینه هائی که در این کار زحمت کشیده اند و يك کاری کرده اند که اسباب آبرومندی تمام ماها است بطور اتفاق و آبرومندی این کار بگذرد و تمام شود حالا آقایان میچسبند بيك چیز هائی ، بزور بند فریاد زدند آقای دیبا شما چرا نایب رئیس شدید اگر آمدن شما صحیح نبود چرا آمدید نایب رئیس شدید اگر صحیح بود چرا بعد از تنفس نیامدید آقای دیبا داد زدند که خلاف قانون است ...

زوار -- دیبا نمیتوانست خلاف نظامنامه رفتار کند آقا سید یعقوب -- گوش بده آقا . ما میخواهیم هم کمیسیونهای که داریم فوراً انتخاب شود و حقیقه وارد عمل شود و هم هیئت مباشرین را وارد عمل شویم و يك جلسه تمام کنیم . این بود که بنده تا کمال صمیمیت و بدون نظر به چیزی عرض کردم همه خسته شده ایم عصری دو بغروب مقام ریاست تشریف بیاورند خبر بدهند تمام کنیم و در همان بین هم ائتلاف راجع بکمیسیونها میکنیم روز پنجشنبه برادرانه تمام میکنیم . چهارده ماه پانزده ماه بوده است که ما بطور صمیمیت يك قدمهائی برای مملکت برداشته ایم و امروز روزی است که از این قدمهائی که در این مدت برداشته ایم نتیجه بگیریم . تا بحال هشت کابینه مشغول بوده است و امروز روز نتیجه است حالا آقایان : اجازه بدهید عصری بیائیم جلسه را تشکیل بدهیم ، بنشینیم این کار

را تمام کنیم حالا آقای دشتی و دیگران میگویند حتماً امروز واقع بشوند بنده عرض میکنم آقا بن دیگر رفته اند آنها هم برادر های شما هستند . بگذارید برای انتخاب کمیسیونها يك ترتیبی در نظر بگیریم بعد در کمیسیونها پهلوی هم بنشینیم و رأی بدهیم و این مواد را بگذرانیم و وارد مجلس شویم و با يك هلهله و شادی عمل را تمام کنیم بهتر این است شما هم از عقیده خودتان در این باب يك قدری تنزل کنید ، ما موافقت کنید عصر جلسه تشکیل شود . این چیزی نیست که بنده بخواهم خدای بخواسته يك غرض رانی و ناحقی را پامال کرده باشم

رئیس -- در هر صورت عده کافی نیست برای رأی

گرفتن آقایان هم که در خارج هستند تشریف بیاورند

زوار -- برای مذاکره که کافی است .

رئیس -- آقای زوار

زوار -- عرض کنم که اولاً بزور آقای دیبا مطابق نظامنامه عمل کردند یعنی پس از آنکه رئیس انتخاب شد دیگر ایشان صلاحیت نداشتند که جلسه را تشکیل دهند از این نقطه نظر بنده فرمایشات آقای آقا سید یعقوب را بتردید تلقی میکنم و بنای آقا نایب فوق العاده يك سلسله بدیهیات فرمودند که البته قرار داد باید بگذرد با علی حضرت هم اظهار علاقه مندی کردند ولی بالاخره در آخر يك ناهار و نیم ساعت گرسنگی را ترجیح دادند همه اینها . حالا نیمساعت بیشتر از ظهر نگذشته است و ممکن است آقایان تشریف بیاورند بنده هم که کاندید منشی گری بودم از آقایان خواهش می کنم (که نسبت به بنده لطف دارند) از من صرف نظر فرمایند و کس دیگری را که میخواهند انتخاب کنند تا زودتر این کار تمام شود و شروع کنیم بعملیات مهمی که در پیش داریم

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- عرض کنم که قضیه درش بحث شد و

اخذ رأی کافی نبود)

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که البته بر خاطر مبارکتان معلوم است که غالباً عصر هائی که در بین تعطیلها گیر ما میآید برای يك کارهای خصوصی و شخصی خودمان یا موکلین خودمان تخصیص میدهیم ولی بالاخره ما اینطور استنباط کردیم که تمام شخصیات را در مقابل منافع اهم مملکت باید رها کرد و ما حس کردیم که بالاخره نباید شخصیات و کارهای کوچک کوچک را مقابل و معارض کلیات و مسائل مهم قرار بدهیم. همین مدنظر بود که ما را دعوت کرد که امروز عصر و فردا صبح و بالاخره تمام اوقات خودمان را برای خدمتگذاری و انجام کارها تخصیص بدهیم و البته ممکن است همین حسن نیت را کسانی بوضع دیگر فکر کنند نمیدانم. بالاخره اگر حضرت آقای رئیس با ما موافقت فرمایند (البته خیلی از ایشان باید اعتذار خواست که موقع محترم ایشان ساعتشان بحال منتظره می گذرد و بالاخره ما می آئیم و اوقات محترم ایشان را مشغول میداریم و کاری هم نمیشود) چون ایشان همیشه بما عطف هستند اجازه بدهند برویم بیرون شاید يك موافقت نظری پیدا شود و تا يك ربع نیمساعت دیگر آقایان را حاضر کنیم که بیایند و بلکه اینکار را تمام کنیم که تا صبح پنجشنبه برای کارهای مهمه مملکتی حاضر و مهیا باشیم و اگر هم نشد میرویم و صبح پنجشنبه می آئیم.

رئیس - با این ترتیب آقایان موافقتند؟

بعضی از نمایندگان - صحیح است

در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از یکساعت مجدد تشکیل و چون عده برای اخذ رأی کافی نبود جلسه ختم شد)

بالاخره در قضایای بدیهی هم انسان هر قدر بخواهد استعمال منطق کند تضییع عمر خودش و سامعین را فراهم کرده است

ما الان در مقابل قضایای مهمه هستیم که آقایان رفیع و دشتی هم تذکر دادند و گفتند. يك مسائلی است که ما باید مجهز بشویم برای آنها و آنها را انجام بدهیم کارهای شخصی و خرده ریزها نباید در مقابل کارهای اساسی که عائد مملکت میشود قرار بگیرد بنا بر این ما از موقع محترم ریاست درخواست و نمنا میکنیم که تقویت بفرمایند ما را و مساعدت بفرمائید بلکه ما بتوانیم تشکیلات مجلس خودمان را امروز عصری تمام کنیم و حالا که آقایان موافقت نمیکنند جلسه دوام بیابد جلسه را ختم کنیم و عصر جلسه را تشکیل بدهیم و بالاخره يك کار هائی که ضرورت دارد آنها را پیش بیندازیم و حالا بعنوان تنفس جلسه ختم شود و عصر تشکیل شود که انتخابات هیئت رئیسه را تمام کنیم و خود ما را مهیا کنیم برای ورود در کارهای وطنی و اخذ نتیجه و لااقل بگذارند این مقدمات به نتیجه برسد.

رئیس - این ترتیب که فرمودید اکثریت میخواهد آقایان از نمایندگان - مخالفی ندارد.

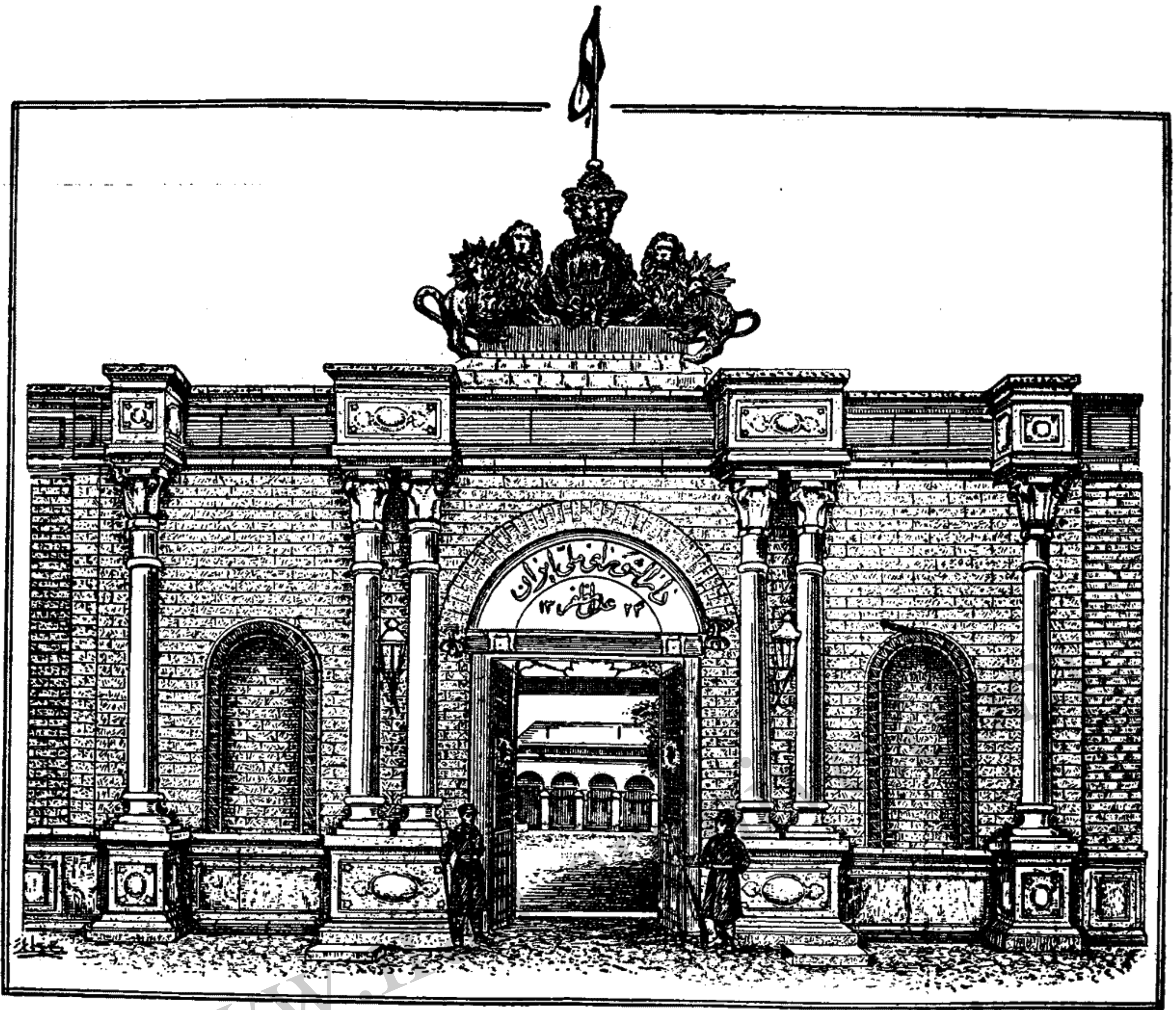
رئیس - پس ممکن است ده نفر تقاضا کنند که عصر جلسه خصوصی را اول تشکیل بدهیم اگر در آنجا تصویب شد جلسه علنی را تشکیل بدهیم

رفیع و عراقی - ما تقاضا میکنیم

عده از نمایندگان - صحیح است.

رئیس - پس فعلاً جلسه ختم میشود تا عصر.

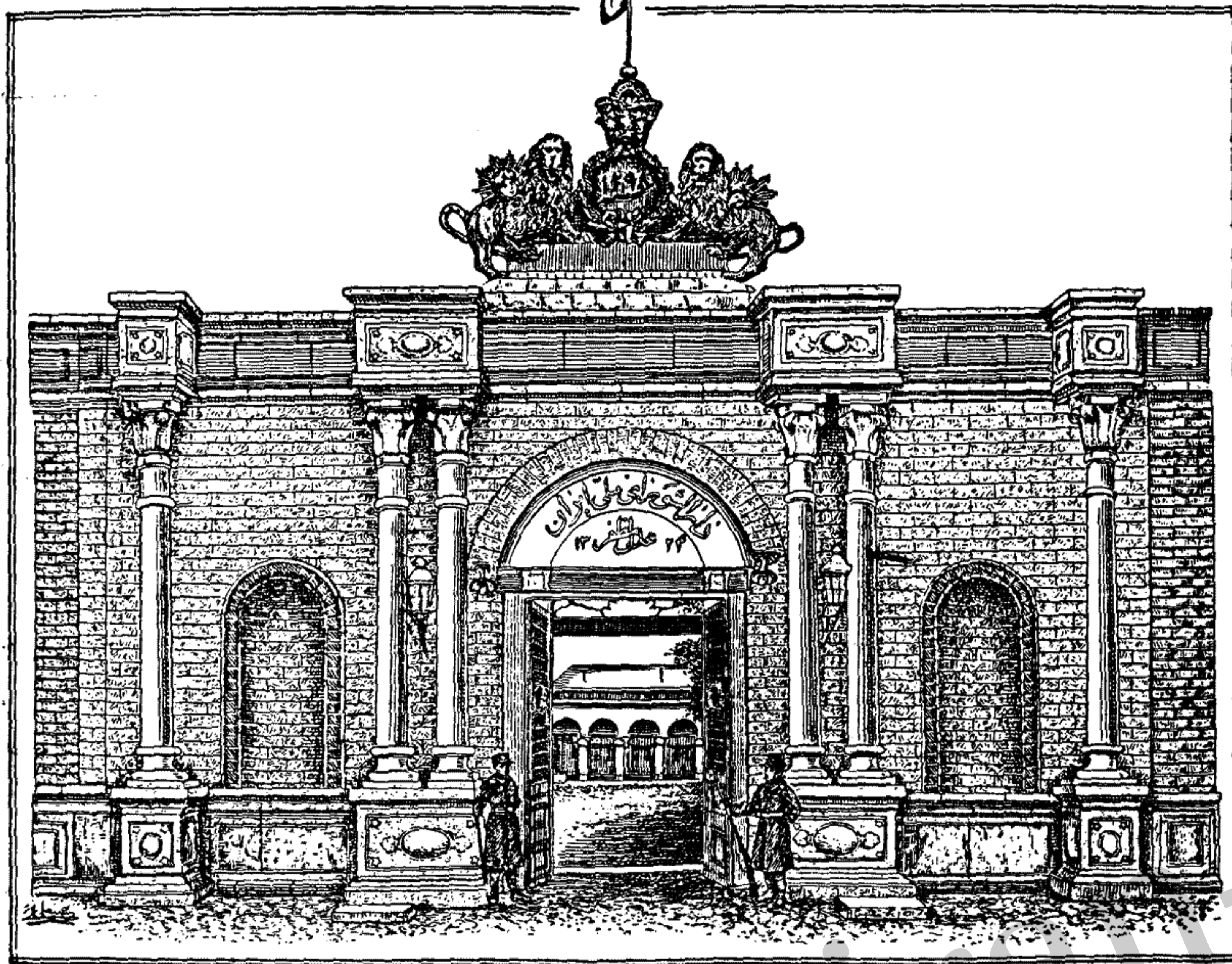
(در این موقع ۳ ربع بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و مقارن غروب مجدداً تشکیل ولی عده برای

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۰۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۲۰</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجشنبه ۲۰ مهرماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکره مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس یازدهم شنبه ۲۰ مهرماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۶ ربيع الثاني ۱۳۴۶

جلسه ۱۵۵

رئیس - صورت مجلس مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد دستور بقیه

(جلسه سه ساعت قبل از ظهر ریاست

آقای یونیا تشکیل شد)

(صورت مجلس سه شنبه هجدهم مهر

ماه را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	انتخاب آقایان دولتشاهی و نکهبان به منشی گری و آقایان ارباب کیخسرو - نجومی حیدری بسمت مباشرت مجلس شورای ملی	۲۴۸۶	۲۴۸۷
۲	تجدید اقتراع شعب سته	۲۴۸۷	
۳	شور اول خبر کمیسیون بودجه راجع بتمدید اختیارات آقای مهدیقلی خان هدایت رئیس کل مالیه	۲۴۸۸	۲۴۹۱

انتخابات هیئت رئیسه است. راجع بدو نفر منشی باید رأی گرفته شود چون دفعه سوم است اکثریت نسبی کافی خواهد بود. آقای امیر اسدالله خان راجع به چیست؟

امیر اسدالله خان عامری - خواستم از احساسات آقایان دوستان که در موقع انتخاب هیئت رئیسه راجع به بنده ابراز فرموده بودند اظهار تشکر کنم و عرض کنم که در موقع تجدید انتخاب منشی ها استدعا دارم اسم بنده را ننویسند چون مشغولیات بنده فوق العاده است.

رئیس - آقایان مستخرجین تشریف بیاورند. (آقایان ملک ابرج میرزا و ملک مدنی و سهراب خان ساکنینان برای استخراج آراء در محل نطق حاضر و اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

اوراق تفتیشیه و اوراق رأی هر يك ۱۰۰
آقای نگهبان ۵۳ رأی - آقای دولتشاهی ۵۲ رأی
آقای امیر تیمور کلای ۳۶ رأی - آقای وزیر ۳۳ رأی
آقای دیوان بیکی ۷ رأی - آقای محمد آخوند ۱ رأی
آقای دکتر مصدق ۱ رأی - آقای فیروزآبادی ۱ رأی
آقای میرزا حسن خان وثوق ۱ رأی - ورقه سفید علامت امتناع ۷

رئیس - عده رأی دهندگان و حضار ۱۰۰ آقای دولتشاهی باختلاف ۵۷ و ۵۲ آقای نگهبان ۵۱ و ۵۳ آقای وزیر ۳۵ یا ۳۳ و آقای امیر تیمور ۳۶ رأی داشتند لذا آقایان دولتشاهی و نگهبان انتخاب شدند. شروع میشود با انتخاب مباشرین. آقایان نظار تشریف بیاورند.

(آقایان نظار در محل نطق حاضر و اخذ آراء بعمل آمده پس از شماره نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)
مهره تفتیشیه ۱۰۰ اوراق رأی ۱۰۱
رئیس - آراء صد و يك بود و مهره ها صد برای

اینکه مهره آقای شیخ الاسلام از دستشان بزمن افتاده است

(قرائت آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)
آقای ارباب کیخسرو ۷۴ رأی - آقای نجومی ۵۸ رأی
آقای حیدری - ۴۶ رأی - آقای جلالی ۳۶ رأی
آقای روحی ۴۲ رأی - آقای فیروز آبادی ۳ رأی
آقای شیروانی ۱ رأی - آقای زنجانی ۱ رأی - آقای وزیر ۱ رأی
آقای دشتی ۱ رأی - آقای کارونی ۱ رأی
آقای دیوان بیکی ۱ رأی - آقای امام جمعه اهر ۱ رأی
آقای بروجردی ۱ رأی -

ورقه سفید علامت امتناع ۳
رئیس - آقای ارباب ۷۴ رأی دادند - و آقای نجومی ۵۸ رأی - آقای حیدری به اختلاف ۴۵ و ۴۶ آقای روحی ۴۲ - آقای جلالی ۳۶ - آقایان ارباب کیخسرو و نجومی انتخاب شدند و بکنفر مباشر دیگر مجدداً باید انتخاب شود. آقایان مستخرجین تشریف بیاورند.

(آقایان مستخرجین آراء در محل نطق حاضر اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه اینطور حاصل شد)
مهره تفتیشیه و اوراق رأی هر يك ۹۹ -
آقای حیدری ۴۸ رأی - آقای روحی ۳۹ رأی
آقای جلالی ۶ رأی - آقای عمادی ۱ رأی -
آقای اسفندیاری ۱ رأی - آقای نجومی ۱ رأی - آقای فیروز آبادی ۱ رأی - ورقه سفید ۳

رئیس - عده رأی دهندگان ۹۹ آقای حیدری ۴۸ رأی و آقای روحی ۳۹ رأی داشتند باید تجدید انتخاب شود. آقایان مستخرجین آراء تشریف بیاورند (در این نوبت نیز اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه و اوراق رأی هر يك ۱۰۳
آقای حیدری ۵۳ رأی - آقای روحی ۴۴ رأی - آقای جلالی ۲ رأی
آقای اسفندیاری ۱ رأی - آقای فیروز آبادی ۱ رأی - آقای محمد تقیخان اسعد ۱ رأی
ورقه سفید علامت

امتناع ۱
رئیس - عده رأی دهندگان ۱۰۳ آقای حیدری ۵۳
آقای روحی ۴۴ رأی داشتند لذا آقای حیدری انتخاب شدند شعبات هم باید تجدید شود هر شعبه ۱۸ نفر

(اقتزاع بعمل آمده شعب سته بترتیب ذیل معین شد)
شعبه اول : محمد تقیخان اسعد. پالیزی...
آقا سید یعقوب - يك شبهه این جا پیدا شده آقای سید المحققین میفرمایند که باید بدست و دوم شعبات تجدید شوند. بنده در نظر ندارم. ایشان میفرمایند رئیس - میبایستی نوزدهم تجدید شود، لکن بدست و دوم قرعه کشیده شده است. حالا امروز باید تجدید شود.
(مجدداً اقتزاع بعمل آمده اینطور نتیجه حاصل گردید)
شعبه ۱

آقایان: محمد تقی خان اسعد، پالیزی - دیوان بیکی سید علی اکبر آیت الله زاده اصفهانی - میرزا صادقخان خواجوی - میرزا عبدالله خان وثوق - ملک آرائی - نگهبان - جهانشاهی - امامی - خشمی - ذوالقدر - فهیمی - ملک مدنی - حقنویس - نابت - روحی - شریعت زاده

شعبه دوم
آقایان: عصر انقلاب - دکتر سنک - تیمور ناس تقی زاده - فیروز آبادی - دشتی - شیروانی - فرهنگد امیر حسینخان ایلخان - میرزا حسن خان وثوق - اسکندر خان مقدم - موقر - معتضد استرآبادی - وزیري آیت الله زاده خراسانی - محقق - حاج علی اکبرامین افخمی.

شعبه سوم
آقایان: اعتبار - کلای - سید محمد تقی طباطبائی عمادی - طلوع - احتشام زاده - افشار - آقا زاده سبزواری - دکتر لقمان - پیرنیا - سلطانمحمد خان

عامری - مرتضی قلیخان بیات - نجومی - حاج میرزا حبیب الله امین - نوبخت - دهستانی - دکتر طاهری خطیبی
شعبه چهارم

آقایان: میرممتاز - فومنی - زوار - طباطبائی وکیلی حاج میرزا مرتضی - امیر اسد الله خان عامری - معتمد التولیه - زنجانی - جلالی - قوام - طباطبائی دیبا - یاسائی میرزا ابراهیم آشتیانی - مفتی - بهبهان - سهراب خان ساکنینان - شیخ عبدالرحمن صالحی - آقا سید یعقوب شعبه ۵

آقایان: کازرونی - میرزا حسن خان ابراهیمی - میرزا احمدخان بدر - دکتر مصدق - مدرس - حاج شیخ بیات - دادگر - بنی سلیمان - کی استوان - شیخ الاسلام ملاری - آقا محمد آخوند - علیخان حیدری - عراقی ملک ابرج میرزا پور تیمور - فرمند - معظمی - بامداد جشیدی

شعبه ۶
آقایان: مولوی - بهار - اسفندیاری - محدودلی میرزا میرزا عبدالحسین - حاج آقا رضا رفیع - ارباب کیخسرو لیسوانی - سید کاظم بزدی - مستوفی - میرزا هاشم آشتیانی - دولتشاهی - دکتر رفیع خان امین - بحبی خان زنگنه اعظمی - امام جمعه اهر - ثقة الاسلامی - اسکندری آقا سید حسین آقایان

رئیس - در موقع تنفس آقایان شعب خودشان را تشکیل دهند و هیئت رئیسه خودشان را انتخاب کنند و از هر شعبه بکنفر برای کمیسیون عرایض و مرخصی و بکنفر برای کمیسیون مبتکرات باید انتخاب شود. چند دقیقه تنفس داده میشود

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)
رئیس - جمعی از آقایان پیشنهاد کرده اند لایحه دو دوازدهم مطرح شود ولی هنوز خبر آن از کمیسیون نرسیده

است. آقای رفیع و اعتبار پیشنهاد کرده اند لایحه تمدید اختیارات رئیس کل مالیه مطرح شود دادگر - بنده هم در دستور عرض دارم.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عرض کنم. امور مالیه بطوریکه همه آقایان مسبوق هستند همینطور مختل مانده است و در نتیجه اختلال امور مالیه کارهای مردم هم مختل مانده است. به این جهت بنده پیشنهاد کردم که این لایحه مطرح شود و تکلیف این قضیه معلوم شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در مطرح شدنش عرضی ندارم. در خود لایحه عرض دارم.

رئیس - پس مخلفی ندارد؟

(بعضی گفتند خیر)

رئیس - ماده واحده قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی از تاریخ ۶ مهر ۱۳۰۶ تا دو ماه دیگر مدلول قانون ۶ مرداد ۱۳۰۶ را که بموجب آن اختیارات مندرجه در قانون اسد ۱۳۰۱ با آقای مهدیقلیخان هدایت واگذار شده بود تمدید میدهد رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده ناچار هستم عقایدی که در این باب دارم در تحت عنوان مخالفت عرض کنم گرچه خود اعضاء کمیسیون بودجه میدانند که در عاقبت بنده در کمیسیون موافقت کردم لکن ناچارم در اینجا مجلس را توجه بدهم باینکه دولت لوائح و قوانینی را که از مجلس میگذرد تعقیب و عملی نمیکند. ما در آن اختیاری که با آقای رئیس الوزراء دادیم در آنجا يك تبصره هم گذراندیم که بموجب آن تبصره دولت ملزم بوده است که در مدت آن اختیار آن متخصصینی را که بعد از این میخواهد بیاورد جلب کند. نکرد. حالا متعذر باین عذرها میشوند که

ماده که دولت آورده است ما را در زحمت انداخته دانایان در مجلس هستند نمیدانم درست میشود یا نه؟ يك اختیاراتی دکتر میلیسپو داشت یعنی قانون يك اختیاراتی باو تا مدت معینی داده بود قبل از آن مدت دکتر میلیسپو بر حسب مرخصی که داشت خانمه داد بخدمتش و آن ترتیب پیش آمد قانون هم موقت بود يك زمان ابتدا و انتهائی هم در آنجا معین شده بوده این را بنده نفهمیدم اشکالی که بنده دارم این است با اختیار دادن باین رئیس الوزراء مخالف نیستم چون من ایشان را حقیقه خیلی محل اعتماد میدانم و عقیده بایشان دارم و در مالیه کاملاً توجه و دقت دارند ولیکن این قانون ابتدایش معین بود و نامدت پنج سال بدکتر میلیسپو اختیار داده شده بود انتهائیش هم معین بود این قانون در دوره دکتر تمام شده و پنجاه روز که باقی مانده بود دادیم آقای هدایت و حالا میبینم جور دیگر میکنند شبهه من از این جهت هست حالا اگر کسی جوابی دارد بدهد تا بنده هم از شبهه بیرون بیایم.

رهنما معاون ریاست وزراء - نماینده محترم همینطور که در مقدمه طقشان فرمودند با اصل قضیه موافق هستند و در کمیسیون هم که این مسئله مطرح بود نهایت موافقت را فرمودند ولی در يك قسمت قضیه نظری داشتند که آن نظر هم بسیار صحیح است اما باید تصدیق بفرمایند که دولت کوناهای نکرده زیرا برای استخدام سه نفر اشخاص عالیقدر و عالیقام و مخارات تلگرافی و پیدا کردن این قبیل اشخاص و توافق نظر کلی با آنها پیدا کردن البته بکفدری زمان طبیعی لازم است این اشخاص در طهران نبودند که بروند بنشینند و با آنها مذاکره کنند غالباً خود آقای آقا سید یعقوب میفرمودند که يك مراسله از اینجا بجای دیگر که میخواهد برود ده بدست روز بکماه طول میکشد. در اینصورت تلگراف کردن از اینجا و يك متخصص عالیقدر همانطور که در لایحه ذکر شده تهیه کردن بیشتر از دو ماه وقت لازم دارد و خود ایشان میدانند که دولت نهایت جدیت را کرده و لایحه اش

رئیس - آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای حقنویس

حقنویس - بنده هم معتمد که خواست قضا یا با يك صمیمیتی طرح و ختم شود و از این لایحه و از عطف به سابق بنده تصور میکنم که يك صمیمیتی در طرز این لایحه اجرا نمیشود. همین طور که آقای آقا سید یعقوب اظهار داشتند دولت باید پیش بینی کند که عملی را که میخواهد اجرا کند در چه مدت میتواند آنوقت همان مدت را پیشنهاد کند و مجلس هم رأی بدهد نه اینکه مدتی را اظهار کند و پیشنهاد کند و مجلس رأی بدهد آن وقت آن مدت بگذرد و مخالف تصمیمات مجلس و احترامات قانون رفتار شده باشد لهذا بنده با تذکر بآن لایحه که دولت آورده خود آن لایحه نشان میدهد که اساسش با این طرز از اختیارات مطابق نیست و چون مدتی است که از موعد اختیار

ما اول باید تلگراف کنیم، استفسار کنیم، مدت لازم دارد بنده عرض میکنم دولت هر لایحه را که میآورد هیئت مقننه با نمایندگان آن را ملاحظه کنند باید ظرف مدت عمل خودش را در نظر بگیرد به بیند تا چه موقع میتواند تلگراف خودش را بانجائی که میخواهد بکند و تا چه مدت میتواند عملیانش را انجام دهد. مجلس که نمیتواند وارد اجرائیات بشود. مجلس رای میدهد دولت هم محل اعتماد است و يك لایحه را میآورد میگوید دو ماه بمن اجازه بدهید در عرض این دو ماه من متخصص میآورم ولی دو ماه که تمام شد میگوید موقع نشد، در شد. این يك ایرادی است. اساساً دولتها مواظب نیستند بنده نظر خصوصی به این دولت و دولت دیگر ندارم. نظرم به قوانینی است که از مجلس میگذرد و باید دولت کاملاً احترام و اجرا بکند و نوعی نکنند که يك تزلزل و توهینی نسبت به آن قوانین وارد بشود. قانون که از مجلس گذشت واجب الاجراء است و باید بهر قوه که هست اجرا شود. قانون نظام اجباری هم مسلماً باید اجرا شود برای اینکه قوانینی که از مجلس میگذرد باید اجرا شود. بموجب قانون اساسی سیاست بدست مجلس است و قانون که میگذراند باید اجرا شود و هر کس در مقابل قانونی که از مجلس گذشته حرف بزند باید قوه مجریه و وظیفه خود را اعمال کند و قانون را عملی کند نمیشود در مقابل قانون حرفی زد. این يك عرض بنده بود که دولت در این باب تراخی کرد و عمل نکرد و با امروز و فردا گذراند تا موقعش منقضی شد و آمد يك لایحه آورد که آن لایحه بنظر آقایان رسیده است و حالا انشاء الله ما هم که در کمیسیون بودجه هستیم و لو اینکه من خودم در آنجا هستم و نباید تعریف بکنم لیکن کمیسیون بودجه هم کاملاً مواظب است که عملیات بر طبق قانون بشود و فوراً کمیسیون بودجه داخل شده است و عملیات خودش را تمام کرده است کمیسیون بودجه در هیچ امری تراخی نمیکند مسئله دیگر این است که این

گذشته و در این مدت هم نمیدانم چه جور رفتار شده یعنی در این مدت که موعد اختیار منقضی شده و مجلس هم يك اختياراتی را تصویب نکرده نمیدانیم چه جور رفتار و معامله شده

بعضی از نمایندگان - همه معلق است

حق اویس - این معلق شدن کارها در نتیجه پیش بینی نکردن دولت ناشی شده و اگر دولت پیش بینی میکرد کارها اینطور معلق و معوق نمی ماند و بنده باز این طرز را مطابق طرز گذشته میدانم و باز چون اطمینان ندارم در آن لایحه که دولت فرستاده بطوریکه وعده داده است رفتار کنند از این جهت بنده مخالفم.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - اولاً يك سوء تفاهمی را باید رفع کنیم و آن این است که در جلسه اسبق ما که با این لایحه مخالفت کردیم با فوریت لایحه مخالفت کردیم یعنی میل داشتیم که در لایحه بیشتر تحقیق و تدقیق شده باشد و یکمسیون مراجعه شود در آنجا توضیحات کافی داده شود والا با اصل لایحه مخالف نبودیم. اظهاراتی که آقایان مخالفین کردند یکی این بود که چرا دولت در آن مدت اختیاراتی که داشت متخصص مالی تهیه نکرد. بعقیده بنده این يك ایراد واردی است ولی جایش در این لایحه نیست. این مسئله را باید وکلای که ایراد میگیرند بدوالت تذکر بدهند که چرا در مدت معهود اقدام نکرده و باید از دولت سؤال یا استیضاح کنند. کسر چه حالا معاون آقای رئیس الوزراء اظهار داشتند که مدت کم بود و در این مدت هم دولت مشغول مطالعه بود. بنده مطلباً نمیدانم ولی علی ای حال این يك ایراد معقولی است که نسبت به دولت وارد است ولی در این لایحه جایش نیست زیرا فرضاً که این کار دولت غلط بوده در هر حال باید تکلیف مالیه مملکت را معین کرد. آیا تکلیف این است که تمام جریانها بخوابد؟ یا تمام امور مردم معوق ماند

با تمام معانی خودش. و امروز هم که مجلس رای میدهد بهمان ترتیب به لایحه رأی میدهد یعنی در واقع بهمان قانون ۱۳۰۱ رای میدهد.

بنا بر این تصور نمیکنم هیچ محظوری در کار باشد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

حاج آقا رضا رفیع - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

حاج آقا رضا (رفیع) - عرض کنم آقای دشتی در ضمن موافقت اظهار فرمودند که دولت تقصیر کرده که در ظرف دو ماه وسائل آوردن متخصصین را فراهم نیاورده.

آقای دشتی شاید در آنوقت نبودند ولی سایر آقایان بودند. آقای رئیس الوزراء توضیح دادند و فرمودند که در ظرف این دو ماه مشغول مذاکره و اقدام بودیم و تلگرافات لازمه کردیم و ناجواب هائی از آنها برسد و ترتیباتش تمام شود مدتی وقت لازم دارد. غرض این است آقای رئیس الوزراء توضیحات لازمه را در این باب دادند و تقصیری متوجهشان نیست. باین جهت بنده مخالفت کردم ولی حالا که جواب آقای دشتی را دادم موافقم.

رئیس - حالا دیگر رای لازم نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر

کازرونی - بنده مخالفم.

رئیس - پس رای میگیریم. آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادها قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

تبصره - دولت مکلف است نفاصله يك ماه از تاریخ تصویب این قانون اشخاص ذی فن معینی را از هر يك از معاملات بی طرف که مناسب باشد برای امور مالیه در

نظر گرفته پس از مذاکره با آنها صورت کنترت آنها را به مجلس شورای ملی تقدیم نماید (احتشام زاده) پیشنهاد آقای فیروز آبادی:

بنده ماده واحده را باین قسم اصلاح کرده پیشنهاد میکنم. ماده واحده - مجلس شورای ملی از تاریخ ۲۱ مهر ۱۳۰۶ که بموجب آن اختیارات مندرجه در قانون اسد ۱۳۰۱ با آقای مهدی قلیخان هدایت واگذار شده بود تمدید میدهد

پیشنهاد آقای موقر:

بنده پیشنهاد میکنم بجای از تاریخ ۶ مهر نوشته شود از تاریخ تصویب این لایحه پیشنهاد آقای کازرونی:

بنده پیشنهاد میکنم بلايحه دولت رأی گرفته شود رئیس - پیشنهادها ارجاع میشود یکمسیون رأی میگیریم بشور نان این لایحه آقایانیکه شور نائیرا تصویب میکنند قیام فرمایند (عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. جلسه آتیسه روز يك شنبه یکمسیونها را هم باید شروع کرد با انتخاب کردن به این ترتیبی که عرض میکنم. خارجه ۱۲ نفر. داخله ۱۲ نفر مالیه دوازده نفر. عدلیه دوازده. معارف دوازده. پست و تلگراف شش. فواید عامه دوازده. نظام شش. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده برای اینکه کار هائی که داریم زودتر بگذرد مخالفم با اینکه عده اعضاء یکمسیون خارجه و فواید عامه دوازده نفر باشد و عقیده ام این است که یکمسیون خارجه اعضایش هشت یا نه نفر باشند همینطور یکمسیون فواید عامه و خیال می کنم اگر عده زیاد باشد کار نمی کنند يك قرار داد هائی آمده که باید زودتر بگذرد و وقتی عده کمتر باشد اکثریت زودتر حاصل می شود و کار زودتر تمام می شود از این جهت پیشنهاد می کنم اعضاء یکمسیون خارجه و فواید عامه هشت نفر باشند.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده گمان کردم این که آقای آفاسید یعقوب استجازه کردند برای این بود که در روی تکثیر عده اظهار عقیده بفرمایند یا لااقل بهمین اندازه که معین شد عقیده مند باشند زیرا خاطرشان مسبوق است که کمیسیون فوائد عامه و خارجه امروزه در مقابل يك کار های عادی و خیلی كوچك مواجه نیست بلکه در مقابل يك کار های بزرگ مبتلا به است و باید خیلی

بیشتر دقت کرد از این جهت باید به تکثیر عده معتقد شد . بعلاوه چنانچه در مجلس هم امتحان شده در کار های ظریف ممکن است يك نانی در کار باشد ولی در کار هایی که جنبه مملکتی و نوعی دارد آقایان سر ساعت می آیند و کار هم می کنند از این جهت هیچ جای نگرانی نیست .

رئیس - لایحه سیم کشی هم جزو دستور جلسه

آتی است .

(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)